

Format voortgangsrapportage P15
Periode juni t/m december 2021

Rapportage van Centrum/afdeling: EPI

HIGHLIGHTS

Onder highlights zijn we op zoek naar de belangrijkste resultaten die binnen het programma behaald zijn en waar we specifiek aandacht op willen vestigen bij de opdrachtgever.

Aandachtspunten bij het schrijven van de highlights:

- Zet passende titels boven de tekstjes.
- Stel je tekst op in maximaal 10 regels (Verdana, lettergrootte 9), volgens het format in onderstaand kader.

FORMAT HIGHLIGHTS

Titel schuingedrukt boven de tekst plaatsen

- Vermeld de highlight **dikgedrukt**.
- Beschrijf de context of geef noodzakelijke aanvullende informatie (bijv.: binnen welke opdracht is de highlight behaald / wat waren de belangrijkste resultaten van het afgeronde onderzoek / door welke (maatschappelijke) ontwikkeling was er behoefte aan deze activiteit etc.)
- Indien nog niet helder uit de highlight en de context: noem de beleids- of volksgezondheidsrelevantie / wat er met het behaalde resultaat wordt gedaan.

VOORBEELD (uit de CIb jaarrapportage 2020):

Opzetten programma Nationale Rioolwater Surveillance

Vanaf maart is in samenwerking met VWS-PG (sinds de zomer met PDC-19) en de 21 waterschappen gewerkt aan de opbouw van een landelijke COVID-19 monitoring in rioolwatermonsters van alle rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) in Nederland.

Het doel van het opbouwen van deze infrastructuur is door middel van vroegsignalering eerder inzicht te krijgen in uitbraken van het nieuwe coronavirus en daarnaast het eerder kunnen monitoren van effecten van genomen maatregelen. De data die deze monitoring oplevert, worden dagelijks gepubliceerd als open data en worden opgenomen op het coronadashboard. De eerste onderzoeksresultaten laten zien dat vroegsignalering inderdaad mogelijk is. In 2021 zal dit programma verder uitgebouwd worden met handelingsperspectieven op basis van de gevonden waarden.

De belangrijkste highlights in de periode juni t/m december 2021

Ontwikkelingen RVP

Eind november is het jaarlijkse RVP rapport gepubliceerd inclusief hoofdstuk over COVID-19 vaccinatie. Veel van huidige RVP ziektes muv Hib waren lager dan in eerdere jaren door de covid-19 maatregelen. Voor RSV zijn er positieve ontwikkelingen op gebied van monoklonale antistoffen en vaccins. Voor pneumokokken komt in 2022 naar verwachting meer-valent geconjugeerd pneumokokken vaccin beschikbaar.

SIGNALERINGEN

Met signaleringen kunnen we de opdrachtgever aandacht vragen voor zaken die we aan zien komen en die van invloed kunnen zijn op ons programma, onze activiteiten en/of onze producten.

Bijvoorbeeld:

- onderzoeksresultaten uit reguliere of andere opdrachten (bv. SPR/EU) die van invloed kunnen zijn op de beleidsgebieden van de opdrachtgever;
- activiteiten van andere 'partijen'; of
- op handen zijnde nieuwe wet- en regelgeving.

Aandachtspunten bij het schrijven van de signaleringen:

- Zet passende titels boven de tekstjes.
- Stel je tekst op in maximaal 10 regels (Verdana, lettergrootte 9), volgens het format in onderstaand kader.

FORMAT SIGNALERINGEN

Onderwerp schuingedrukt boven de tekst plaatsen

- Vermeld de signalering **dikgedrukt**.
- Beschrijf de activiteiten die we n.a.v. de signalering hebben genomen of gaan nemen.
- Indien nog niet helder uit de signalering en beschreven activiteiten: noem de beleids- of volksgezondheidsrelevantie / welke vervolgacties nodig zijn / welke risico's we zien.

VOORBEELD (uit de CIb jaarrapportage 2020):

Toename Hib ondanks implementatie COVID-19 maatregelen

De incidentie van de meeste RVP-ziektes is lager na de implementatie van COVID-19 maatregelen, waarschijnlijk vanwege verminderde transmissie door de COVID-19 maatregelen. In tegenstelling tot deze ontwikkeling, werd juist **een toename gezien in het voorkomen van Hib, met name onder ongevaccineerden**. De oorzaak hiervan is (nog) niet duidelijk. We blijven de ontwikkelingen monitoren. Daarnaast worden de PIENTER2 gegevens over Hib geanalyseerd om inzicht te krijgen in (veranderingen in) de immuniteit in de bevolking.

De belangrijkste signaleringen in de periode juni t/m december 2021

Vaccinatiegraad

De invoering van informed-consent brengt mee zich mee dat er minder nauwkeurig inzicht mogelijk is in de vaccinatiegraad en daarmee de duiding van eventuele veranderingen.

Weinig meldingen van RVP-ziekten, m.u.v. Hib en Bordetella parapertussis

Het aantal meldingen van ziekten uit het RVP was in 2021 over het algemeen laag, waarschijnlijk door de maatregelen tijdens de COVID-19 pandemie. Dit geldt vooral voor kinkhoest, bof, invasieve meningokokkenziekte, invasieve pneumokokkenziekte en mazelen. Wel waren er net als in 2020 relatief veel meldingen van Hib. De toename werd waargenomen in alle leeftijdsgroepen. De berekende vaccin-effectiviteit bleef hoog. De toename van meldingen in de eerste maanden van 2021 van *Bordetella parapertussis* bleek een pseudoutbraak te zijn tgv gecontamineerde swabs van 2021. Opvallend was ook dat de tijdelijke versoepelingen niet hebben geleid tot een toename van het aantal kinkhoestmeldingen. Via het signaleringsoverleg is er aandacht gevraagd voor inzetten van diagnostiek bij een passend klinisch beeld.

RSV

Terwijl in de winter van 2020/2021 nauwelijks RS-virus gevonden werd, begon sinds mei 2021 het aantal laboratoriummeldingen van het RS-virus en het aantal ziekenhuisopnames vanwege RS-virus te stijgen, vanaf juni werd deze stijging sterker. Sinds de week van 7 t/m 13 juni 2021 is er sprake van een epidemie. De piek van het aantal meldingen was hoger dan de pieken van de afgelopen negen jaar. Het aantal meldingen is na de zomerpiek teruggelopen, maar bleef stabiel hoog. De gebruikelijke winterpiek in het aantal RS-virus detecties aan het eind van het jaar bleef uit. Het aantal meldingen bleef op een stabiel hoog niveau boven de epidemische drempel.

KNELPUNTEN

In het hoofdstuk Knelpunten worden alle zaken genoemd die de (initieel) afgesproken deadline en kwaliteit in de weg staan. Hiermee is het een samenvattend beeld op programmaniveau voor die zaken die bij de voortgang op rood en oranje staan, aangevuld met vertraagde/herplande producten met grote impact.

Als een knelpunt verholpen is wordt deze alleen nog de eerst volgende rapportage benoemd. Geen van de genoemde knelpunten zouden nieuw moeten zijn voor OG, aangezien er een directe meldplicht is bij de OG op moment van ontstaan. Zie Raamafspraken rijksopdrachtgevers – RIVM Art.13 en 14.

Aandachtspunten bij het schrijven van de knelpunten:

- Zet passende titels boven de tekstjes.
- Stel je tekst op in maximaal 10 regels (Verdana, lettergrootte 9), volgens het format in onderstaand kader.

FORMAT KNELPUNTEN

Onderwerp schuingedrukt boven de tekst plaatsen

- Omschrijf het knelpunt.
- Beschrijf de acties die zijn genomen/zullen worden genomen om het knelpunt z.s.m. op te lossen.
- Noem de verwachte vertraging/opleverdatum.

VOORBEELD (uit de CIb jaarrapportage 2020):

Vertraging HPV-studies door COVID-19

Verschillende HPV-monitoringstudies zijn vertraagd door inzet van het personeel voor COVID-19 en gebrek aan laboratoriummaterialen. In de periode vanaf juni wordt de meeste vertraging veroorzaakt door schaarste in laboratoriummaterialen die ook gebruikt worden voor coronavirus laboratoriumwerk. De aanschaf van laboratoriumbenodigdheden wordt landelijk gecoördineerd. Er is forse vertraging ontstaan bij de laboratoriumbepalingen van de 4^e en 5^e ronde van HAVANA2-studie en de 11^e ronde van de HAVANA-studie. De bepalingen voor de PASSYON ronde 6 zijn wel afgerond. Tevens is het onderzoek naar de prestaties van de HPV-detectietest op het aantonen van de HPV-types 45 en 59 afgerond met een publicatie. Er is vertraagde productie aangevraagd om de bovengenoemde studies voor mei 2021 af te ronden.

Vertraging door COVID-19

Doordat CIb/IIIV prioritering moest geven aan meerdere COVID-19 (vaccinatie-)studies in de eerste maanden van 2021, waarbij de expertise van verschillende medewerkers nodig was, kon deze expertise niet volledig ingezet worden voor programma 15 projecten. Er zijn, en worden nog steeds, meerdere nieuwe medewerkers aangenomen voor het extra COVID-19 werk, waardoor de ontstane vertraging op de andere projecten (deels) ingelopen kan worden in de komende

maanden. Echter, er blijven nog altijd nieuwe werkzaamheden bijkomen als gevolg van het snel veranderende onderzoeksveld en preventiebeleid rondom COVID-19, met effecten op P15. Daarnaast heeft het vele thuiswerken gezorgd voor ernstige gebreken in noodzakelijke communicatie met collega's, ondanks de ruime beschikbaarheid en het veelvuldig gebruik van alle digitale communicatiemiddelen.

Update uit vorige VR

Huidige tekenradar.nl applicatie stopt

De huidige tekenradar.nl applicatie houdt aan het eind van het jaar op te bestaan, omdat de leverancier de service stopzet. Momenteel loopt een aanbesteding voor een nieuwe tekenradar-applicatie, i.s.m. mede-eigenaar Wageningen University, en in afstemming met het Nederlands Lyme Expertise centrum.

Stavaza: Er heeft een Europese aanbesteding plaatsgevonden voor de bouw en implementatie van een nieuw systeem voor Tekenradar (Tekenradar 2.0). Dit is een samenwerking met mede-eigenaar Wageningen University, en in afstemming met het Nederlands Lyme Expertise centrum. Rond de zomer is de ICT-aannemer gestart. Tekenradar 2.0 wordt op hetzelfde systeem gebouwd als Infectieradar en het platform voor de LongCovid studie. Tekenradar 2.0 gaat naar verwachting in April live.

Periodieke Lymesurveillance uitgesteld

De periodieke Lymesurveillance via de huisartsenpeiling stond gepland om begin 2021 uit te voeren, maar is uitgesteld vanwege de verwachte invloed van COVID-19 op het huisartsbezoek voor tekenbeten en erythema migrans. Getracht wordt om eind dit jaar alsnog de surveillance uit te voeren.

Stavaza: De periodieke Lymesurveillance via de huisartsenpeiling stond gepland om begin 2021 uit te voeren, maar is uitgesteld vanwege de verwachte invloed van COVID-19 op het huisartsbezoek voor tekenbeten en erythema migrans. Deze peiling wordt in het eerste kwartaal van 2022 uitgevoerd over de jaren 2020 en 2021. Eind 2021 zijn de voorbereidingen hiervoor gedaan.

VOORTGANG

Onder Voortgang kan een korte beschrijving opgenomen worden van de voortgang op je thema. Denk aan een beschrijving van de belangrijkste producten/activiteiten/resultaten waar VWS niet direct het resultaat van ziet. Dit betreft over het algemeen regulier werk. Ook kan hier de stand van zaken van grotere opdrachten/onderzoeken worden toegelicht. Daarnaast kan hier informatie over personalia (promoties, benoemingen, relevante deeltijdaanstellingen e.d.) worden opgenomen.

Aandachtspunten bij het schrijven van de Voortgang:

- Zet passende titels boven de tekstjes.
- Stel je tekst op in maximaal 10 regels (Verdana, lettergrootte 9), volgens het format in onderstaand kader.

FORMAT VOORTGANG

Onderwerp schuingedrukt boven de tekst plaatsen

- Geef een korte omschrijving van de activiteit of opdracht en de behaalde resultaten.
- Noem de beleids- of volksgezondheidsrelevantie / wat er met het behaalde resultaat wordt gedaan.

VOORBEELD (uit de CIb jaarrapportage 2020):

Milde griep epidemie in de winter van 2019/2020

Hoewel het jaarlijkse surveillancerapport respiratoire infectieziekten 2019/2020 was vertraagd vanwege de COVID-19 pandemie, zijn de belangrijkste feiten en cijfers over de griep in de winter van 2019/2020 in Nederland wel gepubliceerd op de website middels een infographic. De griep epidemie in de winter van 2019/2020 was mild en duurde 5 weken. De laatste twee weken van de griep epidemie, de eerste helft van maart 2020, vielen samen met het begin van de COVID-19 epidemie in Nederland. Naar schatting hebben tussen oktober 2019 en mei 2020 400.000 mensen de griep gehad. Ongeveer 74.000 mensen gingen naar de huisarts met griepachtige klachten.

De belangrijkste voortgang in de periode juni t/m december 2021

Gezondheidsraad advisering

Het basisdocument ten behoeve van de evaluatie van het vaccinatieschema is grotendeels klaar. De gezondheidsraad is voorzien van de delen van het document ten behoeve van de advisering die in augustus is gestart. Voorbereiding van basisdocument meningokokken B loopt.

Vaccinatiegraad en effect COVID op RVP

De covidmaatregelen hebben in 2020 nagenoeg geen nadelige gevolgen gehad voor de vaccinaties van de kinderen. Vanwege de coronamaatregelen werd landelijk door de jeugdgezondheidszorg in samenwerking met de GGDGHOR, Actiz, RIVM en de AJN jeugdartsen Nederland gekeken hoe de consulten op de consultatiebureaus zoveel mogelijk doorgang konden vinden. Daarbij is de continuïteit van het RVP als belangrijk uitgangspunt genomen. Vanaf januari-mei 2021 zijn de meeste consulten weer opgeschaald naar de normale eisen aan het basistakenpakket, waardoor de vaccinaties weer tijdens reguliere consulten worden gegeven. Veel vaccinaties voor tieners worden weer gegeven in (veilige) semi-massavaccinatiecampagnes. Uit het Vaccinatiegraadrapport rapport (juni 2021) blijkt dat het effect van COVID op de vaccinatiegraad beperkt is.

Hervatting HPV-vaccinatie activiteiten

In 2019 heeft de Gezondheidsraad een [advies](#) uitgebracht over de HPV-vaccinatie, waarin staat dat ook jongens gevaccineerd zouden moeten worden tegen HPV. Daarnaast adviseert de commissie om de vaccinatie te geven op een leeftijd die zo dicht mogelijk tegen 9 jaar aan ligt, zodat kinderen in een zo vroeg mogelijk stadium worden beschermd en de effectiviteit van vaccinatie het grootst is. Verder adviseert de commissie een inhaalcampagne voor mannen en vrouwen t/m 26 jaar. De implementatie hiervan heeft echter vertraging opgelopen vanwege de pandemie. Vanaf maart 2021 zijn de inspanningen om vanaf januari 2022 deze vaccinatie te kunnen aanbieden aan kinderen tot 18 jaar hervat en deze lopen op schema. De verkenning op de uitvoering van de inhaal van 18- 26 jaar is tevens hervat in april 2021. T.a.v. monitoring wordt er gewerkt aan METC protocol voor opvolgen van immunogeniciteit na vaccinatie. De opkomst van de vaccinatie voor meisjes en jongens vaccinatie in jaar dat ze 10 worden zal nauw worden gevolgd inclusief het geven van informed-consent. De bepaling van de vaccinatie-opkomst wordt door de invoering van informed consent bemoeilijkt.

Horizonscan

In november is de tweede Horizonscan van 2021 gehouden. Corona slokt zowel bij de producenten als bij de overheid nog steeds veel tijd op. Wel is uit vooroverleg en een evaluatie onder de vaccinproducenten gebleken dat beide kanten de Horizonscan graag in een ander format zouden zien. De Horizonscan heeft de plek ingenomen van de hoorzittingen bij de GR, maar het nieuwe format leent zich niet voor vrije uitwisseling van informatie. De komende maanden wordt gewerkt aan een aangepast format, met als doel deze door te voeren tijdens de volgende Horizonscan.

Prioriteringsoverleg RIVM/ZIN/VWS/GR.

In het overleg is gesproken over de werkagenda van de gezondheidsraad voor 2022 e.v. en de benodigde achtergrondinformatie waaronder basisdocument meningokokken en van pneumokokken. Ten behoeve van VWS wordt gewerkt aan update van kosten-effectiviteit van gordelroos vaccinatie. Over gordelroos vaccinatie is eerder een positief advies gepubliceerd van de gezondheidsraad. Voor hepatitis A vaccinatie van MSM is een door LCI ism EPI een notitie opgesteld tbv VWS waarin achtergrond wordt gegeven over eventuele mogelijkheid van aanbieden vanuit overheid van hepatitis A vaccinatie aan MSM gelijktijdig met lopende hepatitis B vaccinatie. MSM kunnen nu al op eigen kosten hepatitis A vaccinatie gelijktijdig met deze hepatitis B vaccinatie ontvangen.

Onderzoek langetermijncomplicaties van chlamydia-infecties
Data-verzameling loopt en eerste analyses zijn uitgevoerd

Modellering

Schattingen van ziektelast zijn uitgevoerd voor 2021. De effecten van de COVID-epidemie op andere infectieziekten, zoals Gonorrhoe en Chlamydia, is verkend. Er zijn 6 literatuursignaleringen opgeleverd waarbij verschillende modelleringstudies met implicaties voor beleid werden besproken.

Jaarrapport Surveillance van COVID-19, griep en andere luchtweginfecties: winter 2020/2021

Na de zomer begon de tweede golf van de COVID-19 pandemie, die twee pieken had: in oktober en eind december. Deze golf begon onder de jongere leeftijdsgroepen (10 tot 29 jaar). Daarna waren er steeds meer mensen tussen 40 en 50 jaar met een positieve SARS-CoV-2 test, gevolgd door mensen van 70 jaar of ouder. De derde golf begon in februari 2021. Het aantal besmettingen nam toen vooral toe door de opkomst van de Alfa-variant (de Britse variant). Deze variant was tussen begin februari en eind mei 2021 de meest gemelde SARS-CoV-2 variant.

Tussen 18 mei 2020 en 23 mei 2021 zijn 1.584.237 mensen positief getest op SARS-CoV-2. Van hen zijn 53.175 mensen opgenomen in het ziekenhuis, en 9.649 op de intensive care. Van 11.640 mensen is bekend dat ze zijn overleden. Tijdens de tweede en derde golf stierven er 14.739 mensen meer dan de afgelopen 5 jaren in dezelfde periode. Deze 'oversterfte' hangt naar verwachting samen met de uitbraak van dit virus.

Tijdens het griepseizoen 2020/2021 zijn er nauwelijks mensen met griep geregistreerd en was er geen sprake van een griep-epidemie. Dit komt waarschijnlijk door de coronamaatregelen, die ook helpen om de verspreiding van andere virussen te voorkomen.

Het aantal meldingen van psittacose is in 2020 licht gestegen naar 94, het hoogste aantal sinds 2010. Het aantal meldingen in 2020 van legionella (461), tuberculose (623) en Q-koorts (7) nam juist sterk af. Legionella kwam waarschijnlijk minder vaak voor, omdat er minder internationale reizen zijn gemaakt in 2020.

Tuberculose in Nederland 2020, surveillancerapport inclusief rapportage monitoring van interventies

In 2020 zijn er in Nederland 17 procent minder tbc-patiënten gemeld: 623 ten opzichte van 754 in 2019. Dit is de grootste daling in vijftig jaar. Het aantal tbc-meldingen was vooral lager tijdens de twee lockdowns vanwege de uitbraak van het coronavirus SARS-CoV-2 dan in dezelfde maanden in de jaren ervoor. Of de daling doorzet, zal pas de komende jaren duidelijk worden. Het RIVM houdt de ontwikkelingen in de gaten. Er zijn drie verklaringen voor de daling mogelijk, die allemaal te maken hebben met de uitbraak van het coronavirus. De eerste is de invloed van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, zoals afstand houden. Hierdoor kan ook de tbc-bacterie zich minder makkelijk verspreiden. Een tweede verklaring is een daling van het aantal nieuwe immigranten en asielzoekers door de reisbeperkingen. Bij aankomst in Nederland worden nieuwkomers uit landen waar tuberculose veel voorkomt, verplicht getest op tuberculose. Het aantal tbc-patiënten onder hen nam af van 49 in 2019 naar 21 in 2020. Ten slotte kunnen er in 2020 tijdelijk minder diagnoses zijn gesteld. Bijvoorbeeld doordat mensen vanwege corona minder

naar de dokter gingen. De kans is groot dat deze mensen zich later alsnog zullen melden, mogelijk met ernstigere klachten.

Vaccinatiegraadrapport (juni 2021)

De vaccinatiegraad die in 2021 is berekend, is voor de meeste vaccinaties opnieuw gestegen. De gerapporteerde vaccinatiegraad betrof kinderen die hun vaccinatie(s) nog bijna allemaal vóór de uitbraak van het coronavirus kregen. Naast de toename bij zuigelingen valt vooral de stijging bij de HPV-vaccinatie met 10 procent naar 63 procent op; deze vaccinatiegraad is niet eerder zo hoog geweest. Voor het eerst is geschat hoeveel zwangeren deelnamen aan de 22 wekenprik: ongeveer 70 procent. Uit voorlopige cijfers komt naar voren dat de maatregelen vanwege de uitbraak van het coronavirus weinig negatieve invloed hebben gehad op het aantal kinderen dat in deze periode is gevaccineerd. De precieze vaccinatiegraad voor deze kinderen kan pas volgend jaar worden berekend omdat dan pas alle cijfers erover bekend zijn. Dit zal de laatste rapportage zijn waarin nog geen sprake is van informed-consent. De invoering van informed-consent brengt met zich mee dat er minder nauwkeurig inzicht mogelijk is in de vaccinatiegraad en daarmee de duiding van eventuele veranderingen.

Publicatie Staat van Infectieziekten 2020

Het rapport Staat van Infectieziekten 2020 is op 13 december 2021 opgeleverd en gepubliceerd. Hierin wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste uitbraken en epidemiologische trends. Het jaar 2020 gaat de geschiedenis in als het eerste jaar van de uitbraak van het SARS-CoV-2 virus (coronavirus). De Nederlandse regering trof maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Het lijkt erop dat veel andere infectieziekten hierdoor ook minder voorkwamen. In 2020 gingen de meeste gezonde levensjaren in Nederland verloren aan COVID-19, legionella en ernstige pneumokokkenziekte. Het themahoofdstuk geeft een overzicht van de coronamaatregelen en de relatie met de dynamiek van andere infectieziekten. Het blijkt per infectieziekte te verschillen in hoeverre de coronamaatregelen invloed hebben gehad op de mate waarin ze voorkomen. Daarnaast is het waarschijnlijk dat bij minder mensen een diagnose is gesteld door de grote druk op de reguliere zorg.

Publicatie Nethmap / MARAN

De uitbraak van SARS-CoV-2 (het coronavirus) heeft de gezondheidszorg in Nederland erg belast. Er hebben meer mensen op de IC gelegen en de reguliere zorg is afgeschaald. Toch lijkt het er niet op dat er in 2020 meer bacteriën resistent zijn geworden tegen antibiotica. Bij sommige bacteriesoorten is de resistentie zelfs afgenomen ten opzichte van de jaren ervoor. Ook is het aantal bacteriën dat resistent is tegen verschillende antibiotica tegelijk, waardoor ze moeilijker te behandelen zijn, gelijk gebleven. De effecten van de corona-uitbraak op de antibioticaresistentie op de langere termijn zijn nog niet duidelijk.

Ook in de verschillende diersectoren is de antibioticaresistentie tenopzichte van 2019 ongeveer gelijk gebleven (een lichte afname bij varkens, een lichte toename bij pluimvee en vleeskalveren). Wat betreft zoonotische ziekteverwekkers blijft de hoge mate van resistentie bij sommige Salmonella serotypen en Campylobacter een zorgelijke ontwikkeling.

Jaarrapport gastro-intestinal infecties en zoonosen 2020

Voor het eerst is nu alle surveillance informatie betreffende (zoonotische en niet-zoonotische) maag-darminfecties bij elkaar gebracht in 1 rapport. In 2020 daalde het aantal gemelde maag-darminfecties sterk ten opzichte van de jaren ervoor. Dit komt waarschijnlijk door de maatregelen die zijn genomen om de verspreiding van het coronavirus SARS-CoV-2 tegen te gaan.

Door de sluiting van horeca, minder sociale evenementen (inclusief catering), beperkingen van internationaal reizen, social distancing, en meer aandacht voor hygiëne (zoals handenwassen) kwamen mensen minder in contact met ziekteverwekkers. Een andere oorzaak is dat mensen met maag-darminfecties vanwege corona waarschijnlijk minder snel medische hulp zochten.

Vooraf het norovirus en rotavirus kwamen minder voor. Deze virussen worden vooral van mens op mens overgedragen. Ook het aantal voedsel-gerelateerde infecties als salmonellose en campylobacteriose was lager. Het aantal mensen dat ziek werd van de bacterie *Listeria monocytogenes* (listeriose) bleef hetzelfde. Deze bacterie kan vooral in (gerookte) vis, kaas en langer houdbare vleeswaren zitten. Dat geldt ook voor leptospirose, dat vooral via contact met water en modder wordt opgelopen.

Ondanks de sterke daling waren er in 2020 wel een paar opvallende uitbraken. Bij een uitbraak veroorzaakt één besmettingsbron meerdere zieken. Bijvoorbeeld met Salmonella Enteritidis in een instelling voor gehandicapten na het eten van Turkse pizza die een horecazaak had bezorgd. Ook was er een grote uitbraak van het norovirus gerelateerd aan een buffet op een boot. Ten slotte waren er drie (kleinere) listeriose-uitbraken, waarbij er een link was met een voedselproduct (forelfilet, paling en zachte kaas).

Jaarrapport Sexually transmitted infections in the Netherlands in 2020 (juni 2021)

De COVID-19-pandemie heeft in 2020 veel invloed gehad op de soa- en seksuele gezondheidszorg bij de Centra Seksuele Gezondheid (CSG). Tijdens de eerste golf en bijbehorende coronamaatregelen werd de zorg sterk afgeschaald en konden cliënten alleen voor essentiële zorg bij de CSG terecht. Rond juni werd de zorg weer opgeschaald, maar ook in de tweede helft van 2020 was nog sprake van verminderde capaciteit bij veel CSG. Hierdoor is een trendbreuk opgetreden die de vergelijkbaarheid van de cijfers met voorgaande jaren bemoeilijkt. In totaal waren er bij de CSG in 2020 18% minder consulten bij mannen die seks hadden met mannen (MSM), 39% minder bij heteroseksuele mannen en 35% minder bij vrouwen, vergeleken met 2019. Het percentage personen met een soa-diagnose (chlamydia, gonorrhoe, infectieuze syfilis, hiv of hepatitis B) is in 2020 verhoogd ten opzichte van 2019. Deze toename in soa-vindpercentage kan worden verklaard door de afgeschaalde zorg en strengere triagering vanwege COVID-19. Voor de PrEP-regeling gold dat cliënten doorgaans gewoon hun PrEP-pillen konden krijgen. De driemaandelijkse controles werden, in overleg met de professionals, bij cliënten zonder problemen

met hun PrEP-gebruik drie maanden uitgesteld. Bovendien vonden tot aan de herfst vrijwel geen nieuwe intakes binnen de regeling plaats.

Personalia

Promoties

5.1.2e - 1 oktober 2021 – Universiteit van Maastricht - Optimizing hepatitis B prevention and control"

5.1.2e - 15 december 2021 – Universiteit Leiden - Patterns and scales in infectious disease surveillance data

5.1.2e - 22 september 2021 – Universiteit Leiden - Severe acute respiratory infections, the missing link in the surveillance pyramid (onderdeel SPR-SPS)

5.1.2e -19 oktober 2021 – Universiteit Utrecht – Characterizing effects of livestock farming on human health and the environment (onderdeel SPR-IRA)